

I kwartał 2020

**KWARTALNA INFORMACJA O SYTUACJI OSÓB MŁODYCH
NA PODLASKIM RYNKU PRACY W KONTEKŚCIE REALIZACJI
PLANU GWARANCJI DLA MŁODZIEŻY
I KWARTAŁ 2020 R.**

**Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku
2020**

AKTYWNOŚĆ I BIERNOŚĆ ZAWODOWA I EDUKACYJNA OSÓB MŁODYCH (15-24 LATA)

Tabela 1. Wybrane wskaźniki aktywności ekonomicznej osób młodych w wieku 15-24 lata w woj. podlaskim w ujęciu kwartalnym (wg BAEL)

Ludność w wieku 15-24 lata	I kw. 2019	IV kw. 2019	I kw. 2020	I kw. 2020 – I kw. 2019 (+/-)
Ogółem ludność w wieku 15-24 lata (tys. osób), w tym:	111	107	107	-4
Ludność bierna zawodowo (w tys. osób)	76	72	72	-4
Ludność aktywna zawodowo (w tys. osób)	35	35	35	b.zm.
Pracujące osoby młode (w tys. osób)	31	30	32	+1
Bezrobotne osoby młode (w tys. osób)	.	5	.	.
Współczynnik aktywności zawodowej (w %)	31,5	32,7	32,7	+1,2 pkt
Wskaźnik zatrudnienia (w %)	27,9	28,0	29,9	+2,0 pkt
Stopa bezrobocia osób (w %)	x	14,3	x	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych GUS, BDL oraz publikacji Urzędu Statystycznego w Białymstoku: „Aktywność ekonomiczna ludności w woj. podlaskim w I, IV kwartale 2019 r. i I kwartale 2020 r.”

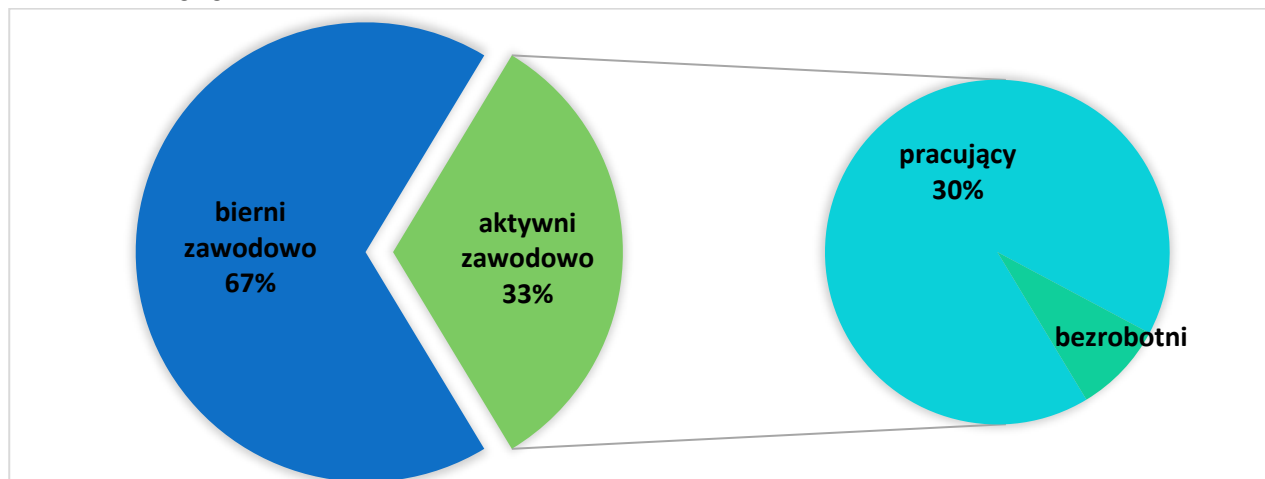
Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania BAEL w przypadku danych mniejszych niż 5 tys. nie podano konkretnych wartości ze względu na wysoki losowy błąd próby; dane te zastąpiono znakiem umownym „.” (kropka).

KOMENTARZ ANALITYCZNY

- W woj. podlaskim, podobnie jak w całej Polsce oraz Unii Europejskiej, osoby młode znajdują się w trudniejszej sytuacji na rynku pracy. Spośród 107 tys. osób młodych w wieku 15-24 lata, 72 tys. jest biernych zawodowo, głównie ze względu na naukę. Spośród 35 tys. młodych osób aktywnych zawodowo, pracuje 32 tys. Na przestrzeni roku liczba biernych zawodowo w wieku 15-24 lata spadła o 4 tys. osób, a liczebność aktywnych utrzymuje się na stałym poziomie. Młodzi charakteryzują się niższą niż starsze grupy wiekowe aktywnością zawodową, gdyż tylko 32,7% z nich jest aktywnych zawodowo. Niski jest zwłaszcza udział osób pracujących w analizowanej grupie wiekowej – 29,9%. Dla porównania, wskaźnik zatrudnienia dla osób w wieku 25-54 lata przekroczył 80%.
- Na przestrzeni roku odnotowano poprawę sytuacji osób młodych i w porównaniu do I kwartału 2019 r. współczynnik aktywności zawodowej tej grupy wiekowej zwiększył się o 1,2 pp., a wskaźnik zatrudnienia wzrósł o 2,0 pp. Dla porównania: dla ogółu ludności województwa w wieku 15 lat i więcej współczynnik aktywności zawodowej i wskaźnik zatrudnienia zwiększyły się o 1,0 pp. i o 1,3 pp. (odpowiednio do: 55,3% i 53,8%). Natomiast stopa bezrobocia dla ogółu ludności województwa wyniosła 3,0% i w skali roku zmniejszyła się o 0,3 pp.

- Wskaźniki aktywności zawodowej osób w wieku 15-24 lata w woj. podlaskim kształtują się mniej korzystnie niż w kraju: współczynnik aktywności zawodowej jest niższy o 1,4 pp. (34,1%), wskaźnik zatrudnienia – o 1,2 pp. (31,1%). Natomiast liczba młodych bezrobotnych spadła poniżej 5 tyś.

Rysunek 1. Aktywność zawodowa osób młodych w wieku 15-24 lata (wg BAEL) w I kwartale 2020 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Aktywność ekonomiczna ludności w woj. podlaskim w I kwartale 2020 r., Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2020.

Tabela 2. Bierność społeczna młodzieży (NEET – Not in Employment, Education or Training) % udział w grupie wiekowej 15-24 w latach 2016-2019 w woj. podlaskim na tle Polski oraz Unii Europejskiej

Wyszczególnienie	woj. podlaskie (w %)				Polska (w %)				UE 28 (w %)			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Ogółem	10,3	8,6	7,6	7,4	10,5	9,5	8,7	8,1	11,6 ^a	10,9	10,5	10,1
Kobiety	11,4	10,2	9,0	*	11,1	10,7	10,1	9,5	11,9	11,2	10,9	10,4
Mężczyźni	9,2	*	*	*	10,0	8,3	7,3	6,8	11,3	10,7	10,1	9,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EUROSTAT.

* b. danych

KOMENTARZ ANALITYCZNY

- W 2019 r. w Unii Europejskiej (UE 28) co 10 osoba młoda w grupie wiekowej 15-24 lata (10,1%) była bierna społecznie (NEET). Średnia dla Polski (8,1%) była niższa o 2,0 pp. niż wskaźnik europejski, a dla woj. podlaskiego (7,4%) niższa o 0,7 pp. niż wskaźnik ogólnopolski i o 2,7 p. proc. niż europejski. Podobnie jak w skali Europy, większa bierność zawodowa i edukacyjna charakteryzuje młode kobiety; w Polsce wskaźnik NEET dla młodych kobiet był o 2,7 pp. proc. wyższy niż dla młodych mężczyzn (czyli 5,4-krotnie bardziej niż w UE, gdzie odnotowano różnicę o 0,5 p. proc.).

- W krajach Unii Europejskiej, w tym także w Polsce wskaźnik NEET, czyli odsetek młodzieży biernej zawodowo i edukacyjnie, w 2019 roku uległ zmniejszeniu (odpowiednio o: 0,4 i 0,6 pp.). W woj. podlaskim wartość tego wskaźnika zmniejszyła się o 0,2 pp.

BEZROBOCIE REJESTROWANE OSÓB MŁODYCH

Tabela 3. Wybrane kategorie osób młodych w wieku do 30 roku życia w woj. podlaskim (bezrobocie rejestrowane) w ujęciu kwartalnym (stan w końcu kwartału)

Wyszczególnienie	I kwartał 2019		IV kwartał 2019		I kwartał 2020		I kw. 2020– I kw. 2019 (+/-)	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%	w liczbach	w %
<i>j.m.</i>								
Bezrobotni ogółem	36888	100	33277	100,0	34040	100	-2848	-7,7
Bezrobotni w wieku do 30 r. ż., w tym:	9921	26,9	8980	27,0	9223	27,1	-698	-7,0
		100		100		100		
➤ Kobiety	5487	55,3	5083	56,6	5051	54,8	-436	-7,9
➤ Zamieszkali na wsi*	-	-	4289	47,8	-	-	-	-
➤ Z wykształceniem poniżej średniego	3423	34,5	3028	33,7	3178	34,5	-245	-7,2
➤ Z wykształceniem wyższym	1764	17,8	1597	17,8	1577	17,1	-187	-10,6
➤ Bez stażu pracy	2964	29,9	2700	30,1	2506	27,2	-458	-15,5
➤ Długotrwale bezrobotni	3973	40,0	3468	38,6	3421	37,1	-552	-13,9
➤ Osoby z niepełnosprawnościami	236	2,4	229	2,6	220	2,4	-16	-6,8
➤ Osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	115	1,2	76	0,8	73	0,8	-42	-36,5
➤ Osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż. oraz osoby posiadające co najmniej jedno dziecko z niepełnosprawnościami do 18r.ż.	2946	29,7	2579	28,7	2511	27,2	-435	-14,8
➤ Osoby w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (18-24 lata)	995	10,0	1027	11,4	994	10,8	-1	-0,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku.

* Dane prezentowane w ujęciu rocznym

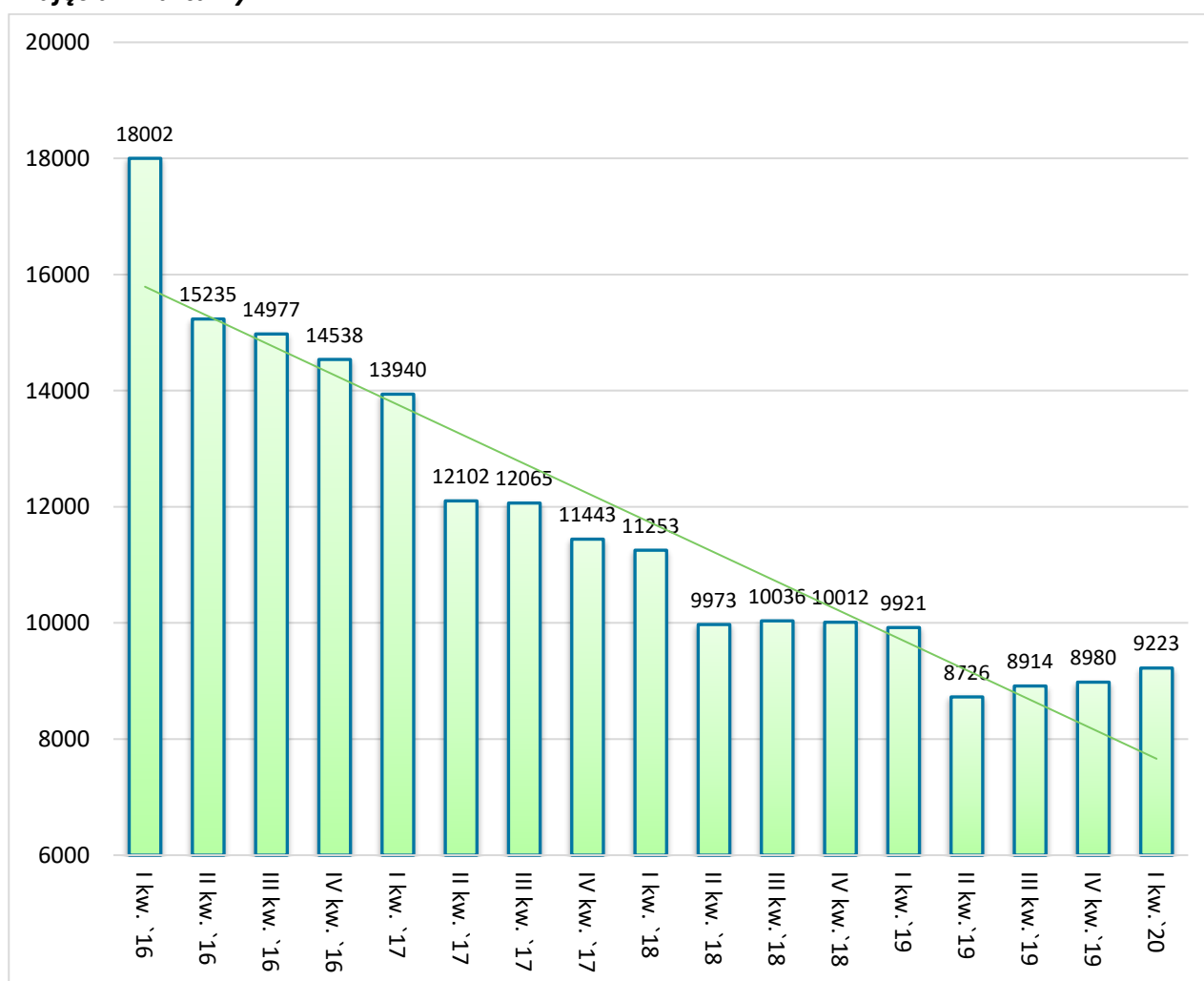
KOMENTARZ ANALITYCZNY

- W końcu I kwartału 2020 r. w urzędach pracy woj. podlaskiego zarejestrowane były 9233 osoby do 30 roku życia, co stanowiło 27,1% ogółu bezrobotnych. Na przestrzeni roku liczebność bezrobotnej młodzieży zmniejszyła się o 698 osób, tj. o 7,0% (przy spadku ogólnej liczby bezrobotnych o 7,7%).
- W końcu I kwartału 2020 r. bezrobotne młode kobiety były w większości (54,8%). W porównaniu do analogicznego kwartału poprzedniego roku udział procentowy kobiet zmniejszył się o 0,5 pp.
- Niższy poziom wykształcenia (poniżej średniego) reprezentowało 34,5% młodych osób zarejestrowanych w urzędach pracy w końcu I kwartału 2020 r. i ich procent na przestrzeni roku pozostał bez zmian. Z kolei osoby legitymujące się wykształceniem wyższym stanowiły 17,1% i było to 0,7 pp. mniej niż w końcu I kwartału 2019 r.
- Brak stażu pracy, a tym samym doświadczenia zawodowego, to również istotne utrudnienie w aplikowaniu o pracę. W końcu I kwartału 2020 r. stażu pracy nie posiadało 27,2% młodych osób. Jednak w tym zakresie sytuacja się poprawia, bowiem odsetek bezrobotnych do 30 roku życia bez stażu pracy był niższy niż w analogicznym okresie ubiegłego roku o 2,7 pp.
- Udział osób młodych długotrwale bezrobotnych oscylował wokół 37%. W porównaniu do I kwartału 2019 r. udział tej grupy bezrobotnych zmniejszył się o 2,9 pp.
- W końcu IV kwartału 2019 r. udział młodych osób z niepełnosprawnościami wyniósł 2,4%, a ich udział w ciągu roku utrzymał się na tym samym poziomie.
- Wśród bezrobotnych przed 30. rokiem życia nastąpił spadek liczby i odsetka osób młodych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej. W końcu I kwartału 2020 roku stanowiły one 0,8% młodych bezrobotnych i w porównaniu do I kwartału 2019 r. ich udział spadł o 0,4 pp.
- Rodzicielstwo młodych osób, w szczególności kobiet, może sprzyjać powstawaniu tzw. zjawiska NEET, czyli nieuczestniczenia w edukacji bądź szkoleniach, niepodejmowania zatrudnienia, a w dalszej kolejności nawet wykluczeniu z rynku pracy. Potwierdzają to wyniki badań panelowych realizowanych przez Eurostat, ale również badania regionalne. W takiej sytuacji znajdują się podlascy młodzi rodzice posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub z niepełnosprawnością do 18 roku życia. W rejestrach powiatowych urzędów pracy w końcu I kwartału 2020 r. znalazło się 2,5 tys. takich osób,

tj. 27,2% spośród bezrobotnych do 30. roku życia. Ich udział zmniejszył się w porównaniu analogicznego okresu ubiegłego roku o 2,5 pp.

- Powiązanie systemu edukacji z rynkiem pracy w kontekście zapewnienia ciągłości aktywizacji edukacyjnej i zawodowej osób młodych jest istotne z punktu widzenia przeciwdziałania bezrobociu najmłodszych zasobów siły roboczej. W końcu I kwartału 2020 r. w rejestrach podlaskich urzędów pracy było 1,0 tys. bezrobotnych młodych ludzi w wieku 18-24 lata będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (10,8%). W ciągu roku nastąpił wzrost udziału tej grupy o 0,8 pp.

Rysunek 2. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w wieku do 30 r. ż. w latach 2016-2020 w ujęciu kwartalnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku.

AKTYWIZACJA OSÓB MŁODYCH – AKTYWNE PROGRAMY RYNKU PRACY

W niniejszym podrozdziale uwzględniono szerszą grupę wiekową ze względu na kierowanie wsparcia przez publiczne służby zatrudnienia do osób młodych w wieku do 30 roku życia.

Tabela 4. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych do 30 roku życia w woj. podlaskim w ujęciu kwartalnym

Wyszczególnienie	I kw. 2019		IV kw. 2019		I kw. 2020		I kw. 2020– I kw. 2019 (+/-)	
	<i>j.m.</i> Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%	w liczbach	w %
Liczba bezrobotnych do 30 roku życia wyrejestrowanych z ewidencji PUP ogółem, w tym:	5554	100,0	4794	100,0	4341	100,0	-1213	-21,8
• z powodu podjęcia pracy	2884	51,9	2854	59,5	2311	53,2	-573	-19,9
Liczba bezrobotnych do 30 roku życia objętych podstawowymi formami aktywizacji, z tego:	1441	25,9	616	12,8	1178	27,1	-263	-18,3
➤ Praca subsydiowana, z tego:	591	10,6	379	7,9	451	10,4	-140	-23,7
➤ prace interwencyjne	201	3,6	79	1,6	149	3,4	-52	-25,9
➤ roboty publiczne	64	1,2	41	0,9	42	1,0	-22	-34,4
➤ wsparcie podejmowania działalności gospodarczej	98	1,8	90	1,9	100	2,3	+2	+2,0
➤ refundacja kosztów zatrudnienia bezrobotnego	24	0,4	56	1,2	18	0,4	-6	-25,0
➤ bonu na zasiedlenie (podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania)	136	2,4	67	1,4	119	2,7	-17	-12,5
➤ bonu zatrudnieniowego	0	0,0	0	0,0	3	0,1	+3	x
➤ inne	68	1,2	46	1,0	20	0,5	-48	-70,6
➤ Szkolenia	72	1,3	43	0,9	80	1,8	+8	+11,1
w tym w ramach bonu szkoleniowego	37	0,7	19	0,4	48	1,1	+11	+29,7
➤ Staże u pracodawcy	769	13,8	189	3,9	639	14,7	-130	-16,9
w tym w ramach bonu stażowego	13	0,2	12	0,3	10	0,2	-3	-23,1
➤ Przygotowanie zawodowe dorosłych	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
➤ Prace społecznie użyteczne	9	0,2	5	0,1	8	0,2	-1	-11,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku.

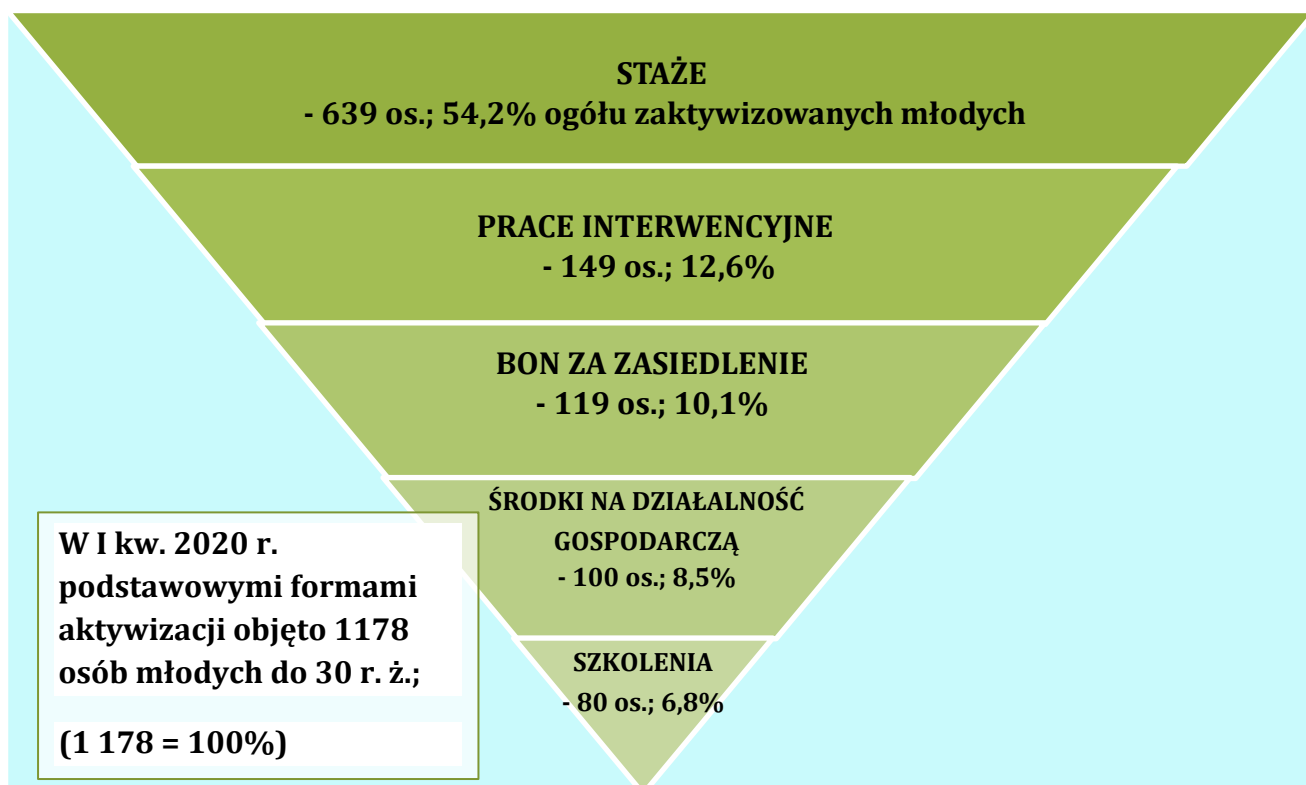
x oznacza niemożliwą prezentację zmiany procentowej

KOMENTARZ ANALITYCZNY

- Młodzi bezrobotni, do 30. roku życia, którzy zostali wyłączeni z ewidencji bezrobotnych w I kwartale 2020 r. (4341 osób), stanowili 39,6% spośród ogółu bezrobotnych (10966).
- Wraz ze spadkiem liczebności zarejestrowanych bezrobotnych zmniejsza się liczba osób młodych korzystających z form zatrudnienia subsydiowanego oferowanych przez powiatowe urzędy pracy (prace interwencyjne, roboty publiczne, dofinansowywanie działalności gospodarczej, refundacja kosztów zatrudnienia bezrobotnego, bon na zasiedlenie, bon zatrudnieniowy).
- Bezrobotni do 30 roku życia, którzy skorzystali z ww. subsydiów w I kwartale 2020 r., stanowili 10,4% wszystkich bezrobotnych wyrejestrowanych z ewidencji PUP z tej grupy wiekowej. W ramach prac subsydiowanych najwięcej osób młodych rozpoczęło prace interwencyjne - 149 osób (o 52 osoby mniej niż przed rokiem). Ponadto 119 podjęło pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie (o 17 osób mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego), 100 osób młodych rozpoczęło działalność gospodarczą subsydiowaną ze środków publicznych (o 2 osoby więcej), 42 osoby skierowane zostały do robót publicznych (o 22 osoby mniej), a 18 skorzystało z oferowanej pracodawcom refundacji kosztów zatrudnienia (o 6 mniej niż przed rokiem). Dodatkowo 70 bezrobotnych do 30 roku życia podjęło się prowadzenia działalności gospodarczej niesubsydiowanej ze środków publicznych (o 2 więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego).
- Obok prac subsydiowanych popularną formą aktywizacji osób młodych są staże; z tej formy pomocy w I kwartale 2020 r. skorzystało 639 osób do 30 roku życia i było to o 130 osób mniej niż przed rokiem (o 16,9%).
- W I kwartale 2020 r. szkolenia rozpoczęło 80 młodych bezrobotnych, w tym 48 osób w ramach bonu szkoleniowego. W porównaniu do I kwartału 2019 r. zainteresowanie szkoleniami wśród osób młodych zwiększyło się o 8 osób (o 11,1%).
- Do prac społecznie użytecznych skierowano w I kwartale 2020 r. 8 osób do 30 roku życia (o 1 osobę; o 11,1% mniej niż przed rokiem).
- Generalnie, w I kwartale 2020 r. zmniejszyła się liczba bezrobotnych korzystających z usług powiatowych urzędów pracy. Również liczba osób młodych rejestrujących się w PUP i opuszczających ewidencję urzędów pracy była mniejsza. W porównaniu do I kwartału 2019 r. wyrejestrowanych zostało mniej o 1213 bezrobotnych do 30. roku życia, tj. o 21,8%,

co związane było ze spadkiem liczby osób młodych podejmujących zatrudnienie o 19,9%, a także liczby osób, które nie potwierdziły gotowości do pracy o 21,9%.

Rysunek 3. Dominujące formy aktywizacji osób młodych do 30 roku życia w I kwartale 2020 roku (udział w ogólnej liczbie zaktywizowanych bezrobotnych do 30 r. ż.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku

MIEJSCA PRACY NA PODLASKIM RYNKU PRACY

- Łącznie osoby bezrobotne i poszukujące pracy miały w I kwartale 2020 r. do dyspozycji 5777 ofert pracy, tj. o 2028 (o 26,0 %) mniej niż w analogicznym okresie 2019 roku.
- Z ogólnej liczby ofert pracy liczba miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej zgłoszonych przez podlaskich pracodawców do urzędów pracy w I kwartale 2020 r. wyniosła 4291 i w porównaniu do I kwartału 2019 roku zmniejszyła się o 1713 (o 28,5%).
- Pracodawcy zgłosili również 1486 miejsc aktywizacji zawodowej (w tym 1285 miejsc stażu oraz 201 miejsc pracy społecznie użytecznej), tj. o 315 (o 17,5%) mniej niż w analogicznym okresie 2019 r. Oferty stażu stanowiły 86,5% miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w I kwartale 2020 r. (przed rokiem 85,7%).

WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW ZREALIZOWANYCH W RAMACH GWARANCJI DLA MŁODZIEŻY W WOJ. PODLASKIM WRAZ Z KOMENTARZEM

Tabela 5. Wartości wskaźników zrealizowanych w ramach Działania 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe. Poddziałanie 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER 2014-2020)

Opis	2020	
	Ogółem	I kwartał
Wskaźniki produktu		
Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	358	358
Liczba osób poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	16	16
Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w Programie	1006	1006
Wskaźniki rezultatu		
Liczba osób poniżej 30 lat, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	2	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w SL2014

KOMENTARZ ANALITYCZNY

- W I kwartale 2020 roku w ramach projektów realizowanych przez powiatowe urzędy pracy województwa podlaskiego finansowanych z PO WER 2014-2020 i wdrażanych zgodnie ze standardami określonymi w Planie realizacji Gwarancji dla Młodzięży udzielono wsparcia 1006 młodym osobom bezrobotnym poniżej 30 roku życia, które wzięły udział w Programie w ramach Działania 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe; Poddziałania 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego.
- Wśród nich 35,6% to osoby młode długotrwale bezrobotne. Zamierzony w programie rezultat w postaci uzyskania kwalifikacji osiągnęły 2 osoby młode.

Tabela 6. Wartości wskaźników zrealizowanych w ramach Działania 1.2 Wsparcie osób młodych na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe. Poddziałanie 1.2.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER 2014-2020)

Opis	2020	
	Ogółem	I kwartał
Wskaźniki produktu		
Liczba osób poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	11	11
Liczba osób biernych zawodowo, nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, objętych wsparciem w programie	56	56
Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych w ewidencji urzędów pracy objętych wsparciem w programie	22	22
Liczba osób pracujących znajdujących się w trudnej sytuacji objętych wsparciem w programie	40	40
Wskaźniki rezultatu		
Liczba osób poniżej 30 lat, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	99	99

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w SL2014

KOMENTARZ ANALITYCZNY

- W I kwartale 2020 r. kontynuowane były projekty w ramach Działania 1.2 Wsparcie osób młodych na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe; Poddziałania 1.2.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego. W ramach niniejszych projektów skierowanych do grupy osób poniżej 30 roku życia wsparcia udzielono 56 osobom biernym zawodowo, 22 bezrobotnym niezarejestrowanym w ewidencji urzędów pracy oraz 40 pracującym znajdującym się w trudnej sytuacji. Działaniem 1.2. objęto 11 młodych osób z niepełnosprawnościami. W omawianym okresie 99 uczestników uzyskało kwalifikacje zawodowe. Wspomniane przedsięwzięcia wdrażane są zgodnie ze standardami określonymi w Planie realizacji Gwarancji dla Młodzieży.

Opracowanie:

Wydział Badań i Analiz

Wydział Wdrażania PO WER

WUP w Białymstoku